

„BO DARY ŁASKI I WEZWANIE BOŻE SĄ NIEODWOŁALNE”...

przymierze Boga z Izraelem. Nie znaczy to, aby w jej tekście rozwiązano wszystkie kwestie teologiczne rodzące się w relacjach między chrześcijaństwem a judaizmem. Kwestie te zostały wprowadzone do deklaracji, lecz wymagają dalszej refleksji teologicznej. Oczywiście, istniały wcześniejsze teksty Magisterium, które skoncentrowały się na judaizmie, ale *Nostra aetate* (artykuł 4) stanowi pierwszą panoramę teologiczną stosunku Kościoła katolickiego wobec Żydów.

39. Ponieważ tekst soborowy był tak wielkim przełomem teologicznym, nierzadko był nadinterpretowany i odczytywano w nim rzeczy, których on w istocie nie zawiera. Ważnym przykładem nadinterpretacji jest twierdzenie, że przymierze, które Bóg zawarł ze swoim ludem Izraela, trwa nadal i nigdy nie zostało unieważnione. Choć jest ono prawdziwe, to nie można go wyraźnie przeczytać w *Nostra aetate* (artykuł 4). Twierdzenie takie po raz pierwszy wyraził z pełną jasnością św. Jan Paweł II, kiedy podczas spotkania z przedstawicielami żydowskimi w Moguncji, 17 listopada 1980 roku powiedział, że Stare Przymierze nigdy nie zostało odwołane przez Boga: „Pierwszy wymiar tego dialogu – a mianowicie spotkanie między ludem Bożym nigdy nie odwołanego przez Boga Starego Przymierza a ludem Nowego Przymierza – jest zarazem dialogiem wewnątrz naszego Kościoła, jakby między pierwszą a drugą częścią jego Biblii” (n. 3). To samo przekonanie potwierdził również Katechizm Kościoła Katolickiego w 1993 roku: „Stare Przymierze nigdy nie zostało odwołane” (121).